

Sortirna analiza mešanih komunalnih odpadkov iz gospodinjstev v Ilirski Bistrici in njeni okolici

Javno podjetje Komunalna Ilirska Bistrica d.o.o., je kot izvajalec javne gospodarske službe v Občini Ilirska Bistrica zagotovil izvedbo sortirne analize mešanih komunalnih odpadkov iz črne tipizirane posode (v nadaljevanju: MKO). Analizi sta bili opravljeni skladno z Uredbo o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov (Ur. l. RS, št. 33/17, 60/18, 44/22 – ZVO – 2). Dne 15.3.2023 sta bili izvedeni dve sortirni analizi z namenom določitve sestave preostanka mešanih komunalnih odpadkov.

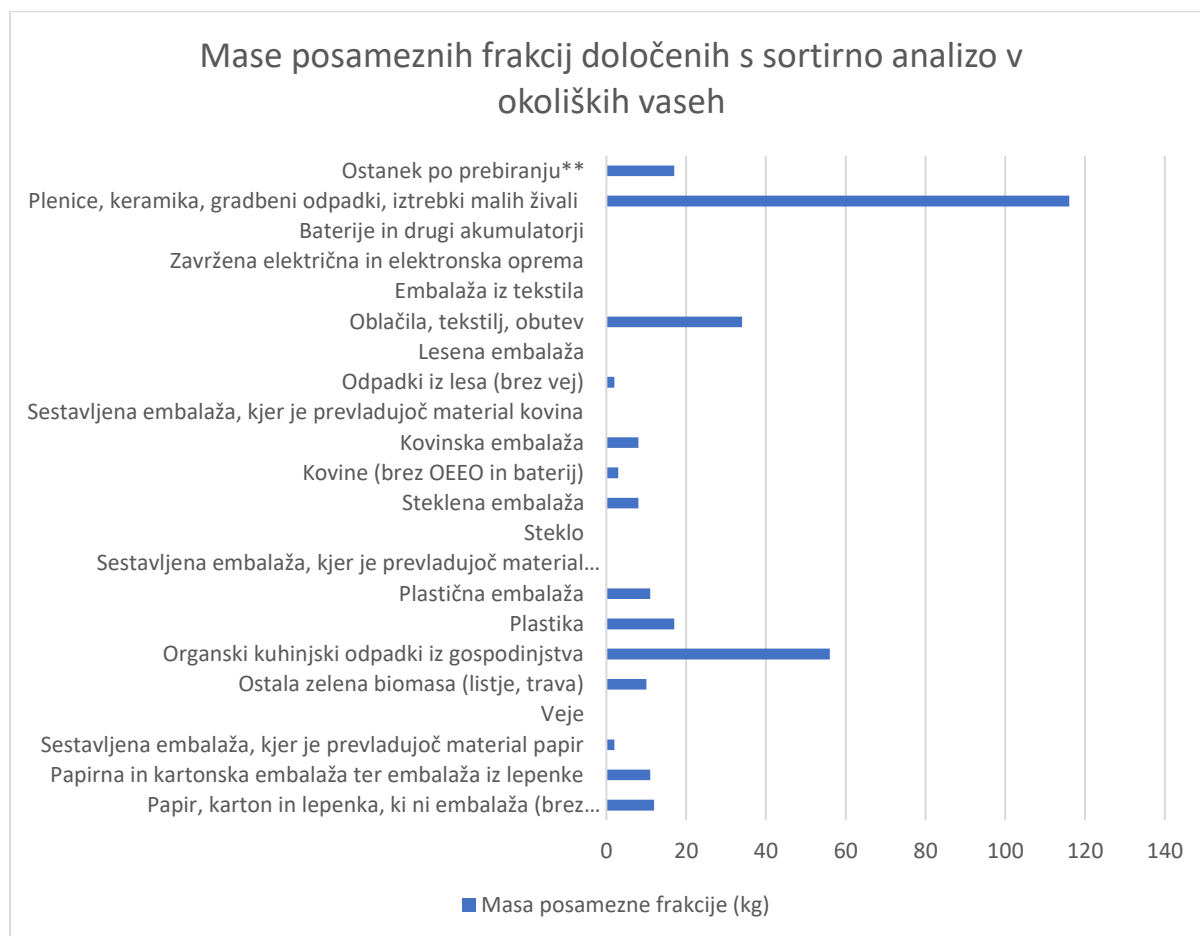
Slika 1: Zaposleni JPK Ilirske Bistrice s pogodbenim izvajalcem sortirne analize

1. Okoliške vasi v Ilirski Bistrici

Prva sortirna analiza MKO je zajela vir nastanka odpadkov iz gospodinjstev iz naslednjih okoliških vasi – Zarečica, Dobropolje, Harije, Pregarje, Tominje in Zajelšje. Skupna masa zbirnega vzorca je bila 2740 kg, vendar smo za izvedbo analize zmanjšali maso do reprezentativnega vzorca, in sicer 307 kg. S perforiranim sitom z odprtini premera 20 mm smo odpadke presejali na dva velikostna razreda: delce > 20 mm in delce ≤ 20 mm. Iz reprezentativnega vzorca smo z ročnim sortiranjem izločili posamezne glavne frakcije in podfrakcije MKO, katere smo stehtali. Med sortiranjem mešanih komunalnih odpadkov smo izločili večjo količino plenjic, keramike, odpadnega gradbenega materiala in živalskih iztrebkov (v skupni količini 116 kg), sledila je količina biološko razgradljivih odpadkov (56 kg), nato oblačila, tekstilje in obutev (34 kg), sledi plastika, papir, karton in lepenka, zelena biomasa, steklena embalaža, kovinska embalaža.

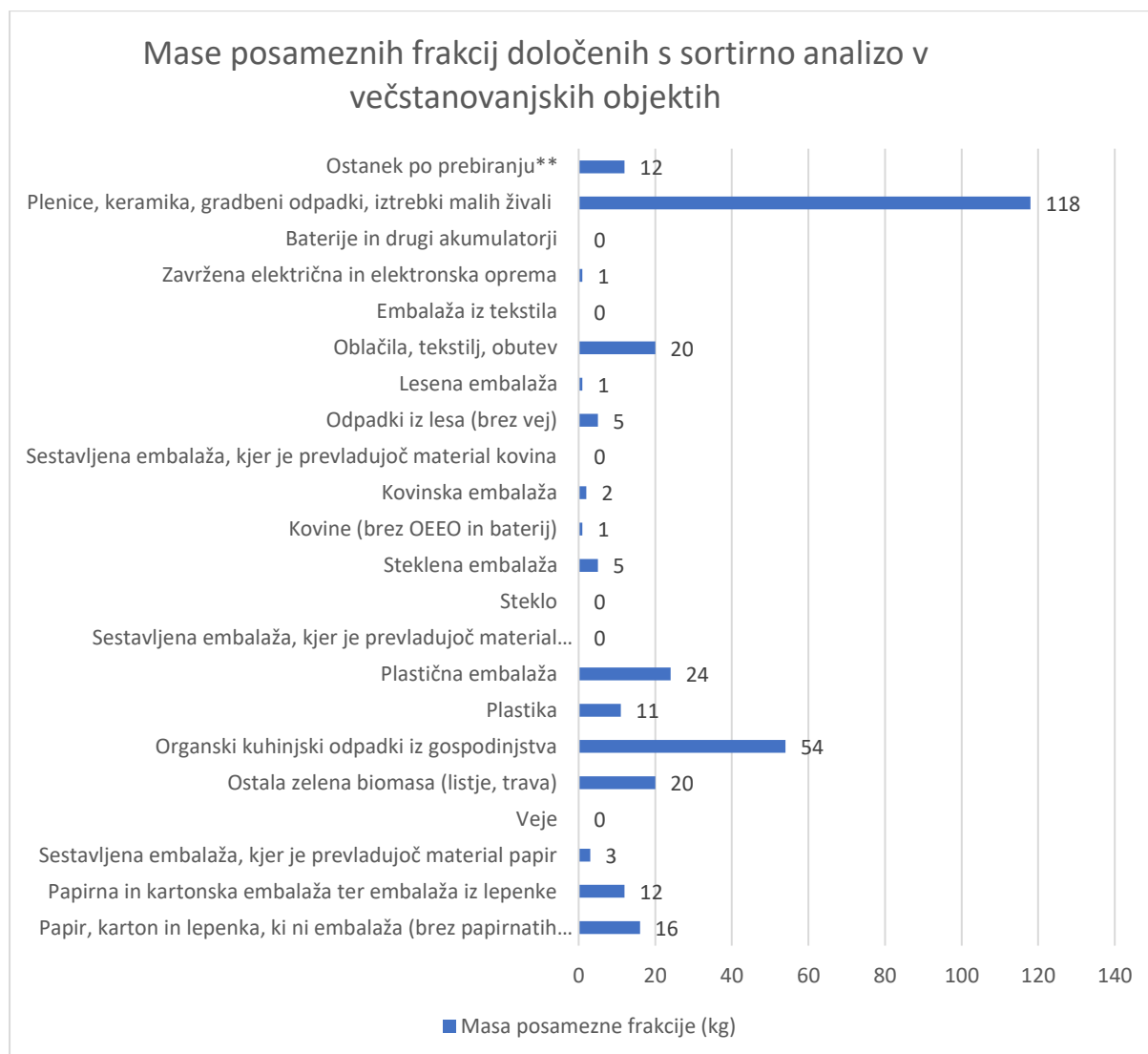
Tabela 1: Prikaz mas posameznih frakcij v okoliških vaseh - Zarečica, Dobropolje, Harije, Pregarje, Tominje in Zajelšje

2. Večstanovanjski objekti v občini Ilirska Bistrica.

Druga sortirna analiza je zajela večstanovanjske objekte v Ilirski Bistrici in sicer: Gubčeva ulica, Maistrova ulica, Hrib svobode, Ulica 7. maja, Gregorčičeva ulica in Vojkov drevored. Skupna masa zbirnega vzorca je bila 4470 kg, vendar smo za izvedbo analize zmanjšali maso do reprezentativnega vzorca, in sicer 305 kg. Celoten postopek izvedbe sortirne analize je bil identičen, kot pri izvajanju prve sortirne analize.

Tabela 2: Prikaz mas frakcij v večstanovanjskih objektih - Gubčeva ulica, Maistrova ulica, Hrib svobode, Ulica 7. maja, Gregorčičeva ulica in Vojkov dreved

3. Ugotovitve in predlogi za izboljšavo

Organizacija in sistem zbiranja komunalnih odpadkov omogočata, da lahko povzročitelji oddajo večino svojih komunalnih odpadkov ločeno v neposredni bližini nastajanja odpadkov, kar pomeni, da odpadkov ni potrebno odvažati na oddaljene ekološke otoke ločenih frakcij oz. v zbirni center. S tem jim je oddajanje ločeno zbranih odpadkov zelo olajšano, zahteva pa tudi manj časa in stroškov za prevoz na druge lokacije. Ne glede na omogočeno ločeno zbiranje posameznih vrst komunalnih odpadkov na izvoru njihovega nastajanja in oddajanje v neposredni bližini ugotovljamo, da posamezni povzročitelji ne upoštevajo navodil za pravilno ločevanje, kar kažejo rezultati obeh sortirnih analiz.

Z ugotovljenimi rezultati ne moremo biti povsem zadovoljni, saj MKO v obeh vzorcih sestavljata dobrih 18 % biološko razgradljivih odpadkov, ki zelo negativno vplivajo na sestavo odpadkov po mehanski obdelavi mešanih komunalnih odpadkov ter cca. 21 % drugih vrst odpadkov (mešana embalaža, papir, steklo), ki bi jih lahko ponovno uporabili, reciklirali ali koristno porabili v drugih postopkih predelave.

Prisotnost biološko razgradljivih odpadkov med mešanimi komunalnimi odpadki predstavlja problem tako na mestu zbiranja, kot tudi kasneje pri sami predelavi odpadkov. Biološko razgradljivi odpadki se namreč ob prisotnosti toplote, kisika in razkrojevalcev: mikroorganizmov, gliv, žuželk in njihovih razvojnih oblik, pričnejo razgrajevati in posledično se pojavijo beli črvi, ki so ličinke muh, nastaja pa tudi neprijeten vonj. Če so ti odpadki med mešanimi komunalnimi odpadki pojavijo v procesu mehanske obdelave je potrebna

dodatna biološka stabilizacija pred njihovim odlaganjem, kar povzroča dodatne stroške ter odlagalni prostor. Biološko razgradljive odpadke zato odlagamo v namenske tipizirane rjave posode ali se odločimo za hišno kompostiranje. Z neprimernim ločevanjem »uporabnih« odpadkov (mešana embalaža, papir, steklo,) se je čedalje težje znebiti ogromnih količin MKO. Drugi negativni vidik pa je ta, da se odpadki, ki bi lahko predstavljali surovine odlagajo in s tem po nepotrebnem onesnažujejo okolico, ter povzročajo dodatne stroške. Poseben problem predstavlja prisotnost nevarnih odpadkov ter drugih vrst odpadkov, za katere je omogočeno zbiranje v okviru akcij zbiranja nevarnih odpadkov.

Nekaj predlogov za izboljšanje stanja oz. odpravljanje napak:

- *biološko razgradljivi kuhinjski odpadki* se ne odlagajo v zabojnik za mešane komunalne odpadke, ampak se jih zbira ločeno in se kompostira v hišni kompostnik ali se odlaga v zabojnik za biološko razgradljive odpadke v rjave tipizirane posode. Za odlaganje biološko razgradljivih odpadkov uporabimo biorazgradljive vreče ali papirnate vreče
- *mešana embalaža* se mora zbirati ločeno in se odlaga v črni zabojnik z rumenim pokrovom
- *papir in kartonska embalaža* se zbira ločeno in se odlaga v voziček z rdečim pokrovom, ki je postavljen na ekoloških otokih
- *steklo in steklena embalaža* se zbira ločeno in se odlaga v zvon zelene barve, ki je postavljen na ekoloških otokih
- *odpadna električna in elektronska oprema* se zbira ločeno in se lahko odda v ulične zbiralnike, ki so postavljeni na ekoloških otokih v Ilirski Bistrici ali pa se odda v zbirni center
- *kosovni odpadki* se zbirajo ločeno in se lahko oddajo v zbirni center ali pa se enkrat letno naroči odvoz po sistemu od vrat do vrat
- *nevarne odpadke* (baterije, infektivne odpadke, gradbeni odpadki, fitofarmaceutvska sredstva, odpadno motorno olje, zdravila, oljni filtri,...) je prepovedano odlagati v zabojnik za mešane komunalne odpadke. V skladu s posebnimi uredbami se zbirajo ločeno in se lahko oddajo v zbirni center
- *odpadna jedilna olja in maščoba* se zbirajo ločeno in se lahko oddajo v namenske zabojnike za odpadno jedilno olje, ki so postavljenih na določenih ekoloških otokih,
- polna tetrapak embalaža, polne plastenke in druga plastična embalaža, polna steklena embalaža se ne odlagajo v zabojnik za mešane komunalne odpadke, ampak se izpraznijo in prazne odložijo v ustrezne zabojnike, glede na materialno strukturo.

Predaja MKO se je podražila in s tem so nastali bistveno večji stroški ravnanja z odpadki. Z doslednim ločevanjem lahko zmanjšamo te stroške in s tem cene odvoza odpadkov za občane Ilirska Bistrica. Odpadki so skrb vseh nas in zato se uspeh ravnanja začne že pri vsakem posamezniku v gospodinjstvu. Najboljša rešitev je preprečiti nastanek odpadkov, vendar kadar to ni mogoče, so dobre rešitve: ponovna uporaba, recikliranje in predelava odpadkov.

Ponovno pozivamo, da ste pri ločevanju odpadkov bolj dosledni in odgovorni do okolja.